Sociedade Galega de Historia Natural
Dende1973 estudiando, divulgando e defendendo o medio natural galego
Presidencia
Apartado de Correos nº 330 ; 15780 SANTIAGO DE COMPOSTELA
http://www.sghn.org e-mail:sghn@sghn.org

Sr. Xefe Servizo Conservación da Natureza
Dirección Xeral de Conservación da Natureza
Consellería de Medio Rural
Praza Luis Seoane, s/n.
Edificio Servicios Múltiples-Monelos
15008 - A Coruña

ASUNTO: Competición deportiva no Monumento Natural Costa de Dexo (Oleiros-A Coruña)

D. Serafín J. González Prieto, Presidente da SGHN,

EXPÓN:

1. Que o vindeiro día 3 de abril terá lugar o "I Costa-Trail de Oleiros "Seixo Branco", competición deportiva de carreira de montaña organizada pola S.M. Ártabros en colaboración co Club Pico do Castro de Oleiros (información na web http://artabros.org/2011/03/i-costa-trail-de-oleiros-seixo-branco-2/). O número de participantes previstos ascende a 200, aos que hai que engadir membros da organización, localización de puntos de avituallamento, público asistente, etc. Esta carreira percorrerá a práctica totalidade da extensión da Costa de Dexo, espazo declarado Monumento Natural, Lugar de Interese Comunitario e Zona de Especial Protección dos Valores Naturais polas disposicións normativas correspondentes:
   a. Decreto 101/2000, do 31 de marzo, polo que se declara Monumento Natural a Costa de Dexo (DOG, nº 89, de 10 de maio de 2000).
   b. Decreto 72/2004, de 2 de abril, polo que se declaran determinados espazos como Zonas de Especial Protección dos Valores Naturais (DOG, nº 69, de 12 de abril de 2004).
   c. Decisión da Comisión de 7 de decembro de 2004 pola que se aproba, de conformidade coa Directiva 92/43/CEE do Consello, a lista de lugares de importancia comunitaria da rexión bioxeográfica atlántica.
2. A declaración como Espazo Natural Protexido foi motivada principalmente pola existencia de hábitats costeiros nun bo estado de conservación e pola presenza de colonias de aves mariñas e rupícolas de interese.
   a. Neste senso, na franxa costeira atopamos un mosaico dos hábitats de interese comunitario *1230 Acantilados con vexetación das costas atlánticas e bálticas* e *4030 Breixeiras secas europeas*, e o hábitat prioritario *4020* breixeiras húmidas atlánticas de zonas temperadas de Erica ciliaris e Erica tetralix*.
   b. No referente á avifauna presente na zona, cobra especial relevancia a poboación reprodutora de corvo mariño cristado *Phalacrocorax aristotelis*, especie considerada VULNERABLE no Catálogo Galego de Especies Ameazadas e EN PERIGO DE EXTINCIÓN no Libro Rojo de las Aves Reproductoras de España. O censo da poboación reprodutora na Costa de Dexo o ano 2010 ascendeu a unha cantidade de 59 parellas (Barros, datos inéditos; París, datos inéditos). Esta cifra debe ser considerada actualmente como mínimo, xa que non se inclúe un núcleo reprodutor localizado no ano 2011 nin o núcleo existente na próxima costa de Sada, parte da mesma poboación. Desta maneira o censo final situaríase con toda probabilidade nas 65-70 parellas. Desta maneira, se consideramos globalmente a poboación da Costa de Dexo (e excluíndo as Illas Atlánticas) atopámonos ante un dos tres principais núcleos reprodutores da especie en Galicia (Velando, datos inéditos), tratándose ademais da poboación non insular de maior

importancia da Comunidade Autónoma, e probablemente incluso a nivel peninsular. Ademais, e entre outras especies de interese, nos cantís deste tramo costeiro localízanse varias parellas de aves rapaces como o lagarteiro *Falco tinnunculus* e o falcón peregrino *Falco peregrinus*.

3. O trazado do "I Costa-Trail de Oleiros "Seixo Branco" (dispoñible na ligazón sinalada anteriormente) percorre parte dos sendeiros costeiros existentes ao longo do espazo protexido, moi próximo ao bordo costeiro e ocupando practicamente toda a fachada costeira (incluso aproveitando unha área queimada en 2010 para abandonar o camiño principal e aproximarse máis á costa). Este feito supón unha serie de potenciais impactos sobre os valores de conservación do Monumento Natural:
   a. O paso dun elevado número de corredores, público, organización, por sendeiros costeiros de pequena largura e atravesando hábitats de interese comunitario ou prioritarios, aínda confiando na boa predisposición e respecto polo medio dos participantes, suporá inevitablemente o pisoteo e degradación de ditas formacións vexetais na contorna do trazado. Débese ter en conta ademais a problemática existente na Costa de Dexo coa flora invasora. A presenza da unlla de gato *Carpobrotus edulis* e o gramón *Stenotaphrum secundatum* supón unha ameaza para ditos hábitats, a superficie dos cales vese progresivamente reducida pola extensión das manchas de estas invasoras. O pisoteo e degradación reiterada das breixeiras e pastizais aerohalófilos supón un incremento do risco de extensión destas especies.
   b. Pese a aproveitar na súa maior parte o sendeiro existente, o trazado deseñado na vertente sur de Montemeán afecta directamente ao mosaico de hábitats existente, non existindo un camiño definido para seguir polos participantes. O pisoteo indiscriminado por un número elevado de corredores pode supor un impacto elevado sobre breixeiras e pastizais costeiros nun bo estado de conservación. Esta zona é unha das de maior naturalidade do espazo e cun menor uso público na actualidade.
   c. Varias partes do trazado localízanse xusto no límite dunha parte da colonia de corvo mariño cristado. Na zona afectada reproducíronse 17 parellas desta especie en 2010. Na primeira visita de censo do 2011, realizada en data 18 de marzo, localizáronse 20 parellas asentadas, na súa inmensa maioría con niño construído e xa incubando. Na data de realización da proba atoparase a maior parte das parellas nos últimos días de incubación ou primeiros días de vida dos pitos, nos cales a súa dependencia dos proxenitores é total, ao non poder termorregular por si mesmos (polo que un abandono temporal prolongado do niño por parte dos adultos pode ser fatal). A distancia media entre o trazado da carreira e a bordo superior do cantil no que se localizan estes niños é de 15-20 m, localizándose algún deles a apenas 5 m do sendeiro (considerando sempre distancias horizontais).
   d. Ademais da colonia de corvo mariño cristado afectada, a unha distancia similar (15-20 m entre o bordo superior do cantil ocupado polo niño e o sendeiro) localízanse dous niños de lagarteiro e un niño histórico de falcón peregrino, especialmente sensible pola excesiva proximidade ao trazado da carreira. Tanto este territorio como un dos niños de lagarteiro están ocupados e en pleno proceso de cría na actualidade, mentres que o segundo territorio de lagarteiro será ocupado con probabilidade en vindeiras datas, tendo sacado tres polos no ano 2010.
4. A realización desta actividade require da preceptiva autorización da Dirección Xeral de Conservación da Natureza, ao abeiro do artigos 2 do Decreto 72/2004, do 2 de abril, polo que se declaran determinados Espazos como Zonas de Especial Protección dos Valores Naturais e dos artigos 3 e 5 do Decreto 101/2000 polo que se declara Monumento Natural a Costa de Dexo.
5. SGHN non é contraria á realización de actividades deportivas non motorizadas como a carreira prevista. A Costa de Dexo é habitualmente empregada por un bo número de atletas, cicloturistas, paseantes, etc, que, aínda dunha maneira non regulada, danlle ao espazo un uso sostible e compatible coa conservación

Sociedade Galega de Historia Natural
Dende1973 estudiando, divulgando e defendendo o medio natural galego
Presidencia
Apartado de Correos nº 330 ; 15780 SANTIAGO DE COMPOSTELA
http://www.sghn.org e-mail:sghn@sghn.org

dos seus valores. SGHN considera que un uso público deportivo, non motorizado e respectuoso co medio é unha maneira válida de achegar á sociedade ao medio natural, sempre que se realice cunha serie de cautelas, con cargas aceptables e tendo en conta parámetros ambientais.

6. Non entanto, e reiterando o expresado no punto anterior, consideramos que a realización desta competición nas condicións previstas suporá un impacto significativo sobre os valores ambientais da zona, no relativo á degradación de hábitats naturais e, especialmente, graves molestias ás poboacións de especies protexidas, nun período crítico para a súa reprodución. A realización de carreiras de competición nun espazo natural protexido, mais aló da práctica deportiva lúdica a escala individual ou en pequenos grupos, supón unha elevada carga de visitantes (corredores, público, organización), ruído, lixo, acceso a zonas valiosas e outros impactos que se alonxan da finalidade da protección de espazos como a Costa de Dexo.

En virtude do exposto, asumindo o escaso prazo existente e reiterando a nosa confianza no carácter respectuoso co medio da organización e os participantes na proba,

SOLICITA:

1. Que se condicione a autorización da competición a unha modificación substancial do trazado da carreira, co obxectivo de minimizar os posibles impactos sobre os hábitats de interese comunitario e prioritarios, así como as importantes molestias á poboación reprodutora das especies mencionadas en pleno período de cría, co conseguinte risco de abandono dos niños.
2. A adopción por parte da Administración e das entidades organizadoras de todas aquelas medidas precisas para minimizar ditos impactos.
3. Que para a autorización da carreira en posibles futuras edicións se teñan especialmente en consideración a protección dos valores naturais do espazo natural, procedendo á non autorización ou á consideración de outras alternativas de localización no caso de concluírse a persistencia dos impactos definidos neste escrito.

En Santiago de Compostela, a 29 de marzo de 2011

O Presidente da SGHN,

Serafín González Prieto